

I. BLOK: VÝZKUM IDENTITY SLEZSKA

I.1 SLEZSKO A ČESKÉ SLEZSKO

„Kdyby byla Morava jako je Slezsko..., ale že je Morava malučká, ošidila dcérečka synečka...“, zpívá se v jedné z neznámějších moravských lidových písní. Všichni ji známe. Ale jen málokdo z nás se nad sdělením této krásné lidové písně zamyslí. Z jejího textu je ale přece zřejmé, že Morava je co do rozlohy podstatně menším historickým územím než Slezsko. Ale v dnešní české veřejnosti si tuto skutečnost uvědomí jen málokdo. Stejně jako skutečnost, že Slezsko bylo nejen po staletí vedle Čech a Moravy třetí nejdůležitější českou korunní zemí a součástí českého státu. I když se o to historiografie a historická geografie v poslední době usilovně snaží, nedaří se jí vrátit Slezsko do povědomí lidí. Také náš krátký historicko-geografický úvod k následnému workshopu nastíní jeho účastníkům alespoň územní vývoj Slezska v minulých staletích a postupné formování území dnešního českého Slezska a odpovídá na otázku, kde vlastně leží. Drtivá většina české veřejnosti totiž dnes netuší, kde historické zemské hranice Slezska s Moravou případně Čechami hledat. Snad je to tím, že Slezsko je rozděleno do území dvou států, snad tím, že v průběhu staletí prošlo složitým procesem postupného dělení na stále menší a menší územní části, snad tím, že po několik poválečných desetiletí se nesmělo u nás o Slezsku mluvit ani psát, doslova vymizelo ze školních atlasů, map a učebnic. Přesto sledujeme jak v dnešní polské, tak v české části Slezska renesanci slezského povědomí, snahu o návrat ke slezským tradicím a kultuře. Nejedná se o renesanci jakéhosi vágně definovaného slezského národa, ale o renesanci tradičních hodnot našich předků a lidí, kteří po staletí v prostoru dnešního českého Slezska žili a pracovali. Náš workshop se pokouší na tyto tendence reagovat, zaznamenat a popsat je, a možná tak i přispět k pomyslnému návratu Slezska do povědomí dnešních obyvatel České republiky.

PaedDr. Zbyšek Ondřejka

ředitel Muzea Těšínska